

Tereza Janatková, Erste Generation der RAF in gewählten Medien. Bakalářská práce, IMS FSV UK, Praha 2012, 56 s.

Autorka se zaměřuje na problematiku RAF a (ve druhé části práce) na reflexi činnosti RAF v dobovém československém tisku. Práce je předkládána již podruhé. V některých případech autorka zapracovala připomínky lektorů práce (kromě mě také dr. Šafaříka) – především v úvodu jasněji definuje cíl práce (jakkoli zde téměř doslovně cituje z mého prvního posudku). Určitého zlepšení doznala i poslední kapitola, v níž se autorka pokusila také o jakousi analýzu a především interpretaci obrazu RAF v československých tiskových médiích 70. let, konkrétně v Rudém právu a Práci. Na druhou stranu však řada připomínek (především z posudku dr. Šafaříka) zůstala nezohledněna.

Osobně však za ještě větší problém považuji text samotný. Autorka podle mého názoru nedokáže pracovat se sekundární literaturou. Pouze tak si dokáže vysvětlit skutečnost, že zatímco na některých místech je text až zbytečně podrobný, na jiných – bez zjevnějšího důvodu – naopak až nápadně stručný. Zdá se, že autorka pouze využila literaturu, která se jí dostala do rukou, aniž by si položila otázku, co je pro její práci relevantní, co méně, jaké téma a proč je zapotřebí zohlednit více a jaké méně.

Příkladů lze nalézt celou řadu:

Na straně 16 například (poněkud zkratkovitě) tvrdí, že expanze vysokého školství měla za následek nezaměstnanost absolventů – aniž by však čtenáři vysvětlila, jakou hodnotu má tato informace pro argumentaci práce. Podobně působí jako přílišné zjednodušení tvrzení na stejné straně, že německá společnost 60. let byla rozdělena na dvě skupiny – jednu, která se podílela na zločinech nacionálního socialismu a na druhou, která se s těmito zločiny chtěla vyrovnat.

Na následujících stranách (18-20) narazíme na zdlouhavé popisy bez vnitřního členění (jedná se o pokus představit válku ve Vietnamu a studentské hnutí v západním světě), ale i bez přímější souvislosti s tématem práce. Zdá se, že se jedná pouze o výpisky z literatury.

Podobně se můžeme ptát, proč se na straně 35 zničehonic nachází - v rámci rozsahu práce – detailní popis únosu letadla palestinskými teroristy v říjnu 1977, avšak o únosu Siegfrieda Bubacka se dozvídáme naopak velice málo? Byla jedna akce podle autorky o tolik významnější? Proč? Nebo je důvodem to, že k tématu únosu zrovna narazila na podrobnější popis v sekundární literatuře? Navíc o Bubackovi samotném píše pouze jako o „höchster Staatsanwalt und der größte Vertreter der antiterroristischen Maßnahmen“ (s. 32. Podobně však autorka postupuje i v případě spolkového kancléře Helmuta Schmidta, viz s. 34). Za příliš stručné lze označit i autorčino nakládání s programovými texty RAF, které sice zmiňuje, zdá se však, že je vůbec neprostudovala (což by bylo důležité, pokud si klade za cíl zachytit ideologii RAF jak ji tato organizace samotná prezentovala).

Již v první verzi práce jsem autorce vytýkal zbytečně podrobné životopisy a charakteristiky příslušníků první generace RAF. I v této verzi se dočteme řadu podrobností, o jejichž významu pro samotnou argumentaci se však nedozvíme zhola nic (chtěla autorka např. naznačit jejich podobné sociální zázemí?).

I na jiných místech autorka náhle zařazuje témata, nesouvisející přímo s argumentací (srov. vloženou stručnou biografii Holgera Mense na s. 30, to samé platí o zmínce o jeho depresích na stejné straně). Jaký význam, bylo by možné se dále ptát, má sdělení, že Meinhofová se oběsila v den stávky tiskařů, na den výročí konce světové války a na den matek (s. 32)? Byla v tom podle autorky nějaká symbolika? Pokud ano, jaká a na základě čeho tak usuzuje?

Na jiných místech je text i obtížně srozumitelný – například čtenář neznalý problematiku pochopí zmínku o akci „Big Money“ na s. 33 až teprve o několik stran dále. Text je však nesrozumitelný i v důsledku toho, že autorka nedokáže jasně vystavět argumenty (srov. s. 43). Protože si autorka vůbec nevšímá mezinárodního rozměru levicového terorismu v 70. letech, musí na čtenáře neobeznámeného s tehdejší mezinárodní situací působit nepochopitelně, proč

se členové RAF najednou ocitli ve výcvikovém táboře v Jordánsku (s. 26). Naopak se dozví řadu kuriozit z každodenního života v táboře, utajen však opět zůstává jejich význam. Lze se tak pouze domnívat, že autorka chtěla například poukázat na rozdíly v ideologii i mentalitě RAF a dobového arabského terorismu (srov. i s. 31).

Neobhajitelná je však především s. 37 a strana následující, obsahující jakési shrnutí vývoje Československa po r. 1945: Na řadě míst je tento popis zcela zavádějící, viz např.: „Das Ende des Zweiten Weltkrieges bedeutete nicht für die Tschechoslowakei das Ende der Unfreiheit. Europa wurde durch den Eisernen Vorhang in zwei Teile eingeteilt, in den kapitalistischen und den sozialistischen, der unter der Vormacht der Sowjetunion war und wohin auch die Tschechoslowakei gehörte. Im Jahre 1946 fanden die ersten Nachkriegswahlen statt...“ (s. 37): O několik řádek níže je text již zcela nesrozumitelný: „Aus Protest dagegen [zřejmě proti obsazování „postů“ v bezpečnostních složkách funkcionáři KSČ] traten einige Kommunisten von ihren Funktionen zurück.“ A zmatení čtenáře je dovršeno, když následující věta tvrdí, že „Einen Monat später wurden die Betriebe... ins Volkseigentum überführt und die Kommunisten begannen sie zu reformieren...“ (s. 37-38). K čemu se má datace „o měsíc později“ vztahovat? Jediné předchozí datum je rok 1946, zmíněný v souvislosti s volbami. Proč se autorka vůbec nezmiňuje o Únoru 1948?

Nakonec však neuspokojí ani kapitoly věnované reflexi RAF v dobovém československém tisku. Ponecháme-li stranou řadu nejasností i obtížně srozumitelných vyjádření, dospívá autorka nakonec k dosti silné tezi, že informování o RAF v ČSSR bylo ovlivněno obavou vedení z toho, že „diese Informationen im Inland eine Entstehung ähnlicher Gruppen motivieren konnte, die mit Angriffen auf staatliche Repräsentanten ebenfalls das Regime zu Fall bringen wollten.“ (s. 49). Autorka tuto tezi nijak nezduvodňuje, ničím ji nepodkládá.

Jak jsem již naznačil, srozumitelnosti práce nepřispívá ani jazyk. Jakkoli nejsem vystudovaný germanista, domnívám se, že práce je napsána velice špatnou němčinou, někde až nesrozumitelnou. Srov. např.: „Mit dem verpflichtete Teil dieser Arbeit ist die Analyse der zeitgenössischen Presse“, s. 14, či „Die inhaftierten Terroristen wurden mit den Aktionen der freien Mitglieder ständig unzufrieden, denen es nicht gelang die Regierung dazu uwingen, diese freizulassen, und reizten dazu auf, eine große Aktion zu planen“, s. 33. Podobně Marx nepoužívá pojmu „Verfremdung“ (s. 19), ale „Entfremdung“.

Abych předchozí výtky shrnul. Práce v této podobě není přijatelná jako bakalářská práce na FSV UK. Obecně trpí těmito hlavními problémy:

Neschopnost argumentace, neschopnost strukturovat text, neschopnost práce se sekundární literaturou a neschopnost zacílit práci jedním směrem.

Práci **nedoporučuji** k obhajobě.

Ota Konrád, 15. 6. 2012.